

ANDRZEJ FISCHER

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMITETU OPIEKI
NAD KOPCEM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W 2020 ROKU

W dniu 26 stycznia 2020 Komitet, jak co roku, zorganizował opłatek środowisk piłsudczyków w Krakowie na terenie klasztoru Kapucynów.

Pod koniec stycznia w sali odczytowej Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa zdemontowano eksponowaną od 2004 roku wystawę poświęconą Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu i Marszom Szlakiem I Kompanii Kadrowej, opartą na zbiorach członków Komitetu: Alfreda Szebla i Adama Słupka.

Dnia 26 lutego odbyło się coroczne Ogólne Zebranie Komitetu, na którym wybrano Zarząd w składzie:

Przewodniczący – dr Jerzy Bukowski;
Wiceprzewodniczący ds. Organizacyjnych – Andrzej Fischer;
Wiceprzewodniczący ds. Uroczystości – Edward Jankowski;
Sekretarz – Piotr Olszewski;
Skarbnik – Małgorzata Marcinek-Marek;
Wiceprzewodniczący honorowy – Witold Tukałło.

W związku z wybuchem pandemii od marca do czerwca i po połowie października zawieszono cotygodniowe środowowe zebrania Komitetu. Mimo to w ograniczonym zakresie kontynuowano działalność, choć trzeba było zrezygnować z planowanych większych uroczystości i przedsięwzięć w związku z przypadającym w 2020 roku 40-leciem powstania Komitetu oraz 100. rocznicą Bitwy Warszawskiej.

Prace pielęgnacyjne na Kopcu prowadzone były zwykłym trybem. Koszono i dosiewano trawę, uzupełniano humusem ubytki ziemi. W kwietniu na południowo-zachodnim zboczu, na najniższym poziomie Kopca, powstało niewielkie osuwisko. Naprawa uszkodzenia została poprzedzona badaniem geologicznym gruntu. Osuwisko i częściowo uszkodzona ścieżka zostały naprawione za kwotę 270 000 zł ze środków Fundacji Miejski Park i Ogród Zoologiczny. Komitet zwrócił się do prezydenta Krakowa Jac-

ka Majchrowskiego z prośbą o refundację poniesionych kosztów.

Jesienią, zapewne z powodu mniejszej frekwencji odwiedzających Sowiniec, dziki kilkakrotnie niszczyły polanę otaczającą Kopiec. Uszkodzone zostały nawet zbocza stożka na niższych poziomach.

Członkowie Komitetu prowadzili interwencje w stosunku do osób zachowujących się nieodpowiednio, szczególnie zwracano uwagę na rowerzystów wjeżdżających na Kopiec pomimo wyraźnego zakazu.

Z inicjatywy członka Komitetu Bartosza Wołkowskiego Rada Dzielnicy VII podjęła uchwałę rekomendującą Radzie Miasta Krakowa nadanie placowi zabaw w pobliżu Kopca nazwy „Skwer Antosia Petrykiewicza”.

Dużą uciążliwością stała się w maju awaria wodociągu doprowadzającego wodę z ZOO na Sowiniec. Brak wody uniemożliwiał zraszanie Kopca i utrudniał korzystanie z pawilonu Komitetu. Mimo to w budynku prowadzone były prace remontowo-porządkowe. Na bieżąco sprzątano otoczenie pawilonu i usuwano liście z dachu wiaty. Trwały prace elektryczne i ślusarskie. Oczyszczono i pomalowano siatki zabezpieczające okna, wymieniono bądź naprawiono zużyte zamki, wymieniono skorodowane fragmenty drzwi zewnętrznych, dodatkowo wzmacniając je zabezpieczeniami antywłamaniowymi. Wszystkie zewnętrzne metalowe zabezpieczenia pawilonu pomalowano farbą olejną.

Obchody rocznicy powstania Komitetu ograniczono do spotkania pod Kopcem 30 sierpnia 2020 roku. Rocznicą została też zaakcentowana podczas corocznej uroczystości składania ziem w Kopcu 5 sierpnia. Prowadzący ceremonię sekretarz Komitetu Piotr Olszewski przypomniał organizowane w latach osiemdziesiątych prace ratujące Kopiec. W uznaniu zasług Kapituła Odznaki „Uczestnikowi Marszu Szlakiem Kadrówki” uhonorowała Komitet statuetką Skrzydło Wolności. Podczas uroczystości

wojewoda świętokrzyski Rafał Nowak w imieniu Prezydenta RP przekazał przewodniczącemu Jerzemu Bukowskiemu i wiceprzewodniczącemu Andrzejowi Fischerowi Medale Stulecia Odzyskanej Niepodległości. W późniejszym czasie w uznaniu zasług – m.in. przy odbudowie Kopca – Krzyżem Wolności i Solidarności odznaczeni zostali członkowie Komitetu: Anna Fischer, Andrzej Fischer, Tomasz Strutyński i Artur Then.

Decyzją szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych ministra Jana Józefa Kasprzyka medal „Pro Patria” otrzymał Lesław Dykacz, a medal „Pro Bono Poloniae” Krzysztof Nowakowski. Kilkunastu członkom Komitetu decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznano medale „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”, jednak ze względu na sytuację epidemiologiczną uroczystość ich wręczenia przesunięto na rok 2021.

W ograniczonym zakresie z niewielką frekwencją ze względu na pandemię odbywały się tradycyjne uroczystości rocznicowe związane z Józefem Piłsudskim:

- 22 marca z okazji imienin zapalono biało-czerwone znicze pod Kopcem i złożono kwiaty w krypcie na Wawelu; w okolicznościowej mszy św. uczestniczyli m.in. Jan Józef Kasprzyk, szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, oraz Dionizy Krawczyński, komendant Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej;
- 12 maja, w 85. rocznicę śmierci Józefa Piłsudskiego, złożono kwiaty pod Kopcem;
- 17 maja po mszy św. w katedrze wawelskiej członkowie Komitetu złożyli kwiaty przed trumną Marszałka;
- 6–12 sierpnia w ograniczonej formie, dozwolonej przepisami sanitarnymi, odbył się Marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej; poprzedziło go spotkanie 4 sierpnia w historycznym dworcu w Goszycach; 5 sierpnia po mszy św. w katedrze na Wawelu uczestnicy Kadrówki przewiezieni zostali autokarami na Sowiniec;

po uroczystym capstrzyku cześć uczestników, podobnie jak w latach dziewięćdziesiątych XX wieku, obozowała w namiotach pod Kopcem, obok pawilonu (wodę do obozowiska dostarczało w cysternie Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji); 6 sierpnia po krótkim apelu w Oleandrach uczestnicy ruszyli do Michałowic; na trasie przemarszu z Krakowa do Kielc nie organizowano tradycyjnych uroczystości, pokonywano trasę w niewielkich grupach; kwatery – zazwyczaj organizowane w szkołach – zastąpiono noclegami w indywidualnych namiotach; podczas Marszu ani po jego zakończeniu nie doszło do zakażeń koronawirusem.

W okresie od stycznia do lipca 2020 roku Komitet pozostawał aktywnym członkiem Porozumienia Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych, reprezentowany przez przewodniczącego Komitetu dr. Jerzego Bukowskiego, zarazem rzecznika Porozumienia, i wiceprzewodniczącego Edwarda Janakowskiego, pełniącego funkcję sekretarza.

Członek Komitetu prof. Krzysztof Rozpondek przekazał Szkole Podstawowej nr 8 im. Józefa Piłsudskiego we Wrocławiu stiukowe popiersie Marszałka.

Dnia 21 września 2020 roku zmarł długoletni członek Komitetu i Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa Ludomir Olkuśnik, uczestnik i kronikarz Marszów Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej. Był też redaktorem czasopisma Komitetu „Sowiniec” i wieloletnim członkiem Komisji Kontrolującej TMHiZK.

Komitet pożegnał na cmentarzu na Bielanach dr. Józefa Skotnickiego, zmarłego 21 października 2020 roku, od 46 lat pełniącego funkcję dyrektora Krakowskiego Ogrodu Zoologicznego, później Fundacji Miejski Park i Ogród Zoologiczny. Dr Skotnicki przez wiele lat współpracował z Komitetem w dziele ratowania Kopca.